

WESEPE LAAT JE NIET LOS (5)

(bedrijfskleding)

U weet, er zijn meerdere beroepsgroepen die min of meer herkenbaar zijn aan hun bedrijfskleding.

In het algemeen zijn blauwe overalls vaak voor monteurs in garages of andere werkomgevingen waar je veel te maken hebt met olie, vetten, roest en dergelijke. En timmerlui zie je in de regel in heel lichtbruine getinte werktenues. Je hebt hoveniers, jachtopzieners of boswachters in het natuurlijke groen. En je hebt schilders, slaggers, laboranten, mensen in de ziekenzorg of verpleging, artsen en specialisten waaronder chirurgen in het wit, maar die laatsten verschieten bij hun snij- en kliefwerkzaamheden van kleur in steriel groen.

Kortom, werkkleding heeft een onderscheidende functie!

Nou... geestelijken werken óók en wel – zoals dat zo plechtig heet: "in de wijngaard des Heren". Maar hun overalls worden pas zichtbaar bij kerkdiensten van verschillende soort.

En dáár deed zich bij mij in mijn meest idealistische en nog onwetende tijd een probleem voor!

Van huis uit voelde ik me altijd senang in de Nederlands Hervormde Kerk, omdat die ook wel de "hotelkerk" genoemd werd. Dát vanwege het feit dat iedereen variërend van streng orthodox tot en met vrijzinnig in dat kerkgenootschap onderdak vond. In tegenstelling tot de gereformeerde kerken, die "de gaven der onderscheiding der geesten" (1 Korinthen 12 vs 10) veel meer ontwikkeld hadden (oecumene lag toen nog ver in het verschiet). Het strijdtoneel van het S.O.W.-proces is aan kerkelijk Wesepé geheel voorbijgegaan en ik durf er iets onder te verwedden dat er daarvan maar heel weinigen zijn die überhaupt weten wat deze afkorting betekent. Achteraf bleek dat ik het met één gereformeerd argument wel eens was, nl. in de kerk moet je geen onderscheid maken tussen de ambten van voorgangers, ouderlingen, diakenen en gemeenteleden. Dát werd nu juist één van de kenmerken van de Protestantse kerken versus de RK-kerk. De RK-kerk heeft als het ware een piramidevormige organisatie; de paus aan de top en het volk aan de basis. Naast de organisatie van de Hollandse waterschappen waren de Protestantse kerken de éérsten die eveneens democratisch georganiseerd werden via de constructie van de piramide waarin de lijnen juist van onder naar boven liepen oftewel in die zin dat de gemeentes via de classis (= vloot) de landelijke synode a.h.w. als uitvoerend orgaan konden aansturen.

Wel of geen toga?

Maar... aan het einde van de studie moet je ook 2x stage lopen en na een leerperiode met het oog op ziekenhuispastoraat in het revalidatiecentrum Beatrixoord te Haren vond ik een plek in de hervormde gemeente van Loppersum. Daar stond een leuke, moderne, inspirerende predikant die van origine van gereformeerde huize was en dus geen toga droeg. Hij had gewoon een gekleed pak voor zondags en voor alle andere gelegenheden zoals recepties, bruiloften, begrafenissen etc. Creatief zijnde had hij het met de kinderen van de zondagsschool over het stralende "Nieuwe Jeruzalem". De kinderen hadden met geverfde en versierde schoendozen een stad inclusief straten van goudpapier gebouwd. De predikant (doorgestoken kaart natuurlijk!) zocht quasi serieus naar een kerkgebouw in het midden van het Nieuwe Jeruzalem. Daartoe hurkte hij neer en wel zo dat zijn broeknaad achter het liet afweten.

Toen hij me dat verhaal vertelde wist ik genoeg, ik was in 1x bekeerd. "Ik níet zonder toga, want díe bedekt veel ... en ook dít soort naadloosheden".

Zwart of wit?

In de loop van de achterliggende jaren 70 kregen de protestantse kerken wat meer behoefte aan liturgische vernieuwing. Er werden steeds meer kruisen opgehangen in de kerkgebouwen zonder corpus (d.w.z. lichaam natuurlijk want dat was katholiek). Kyriegebeden en acclamaties werden ingevoerd. En dán kan de bedrijfskleding natuurlijk niet achterblijven! Ik ken de gereformeerde predikanten die met een halflang - en

gemiddeld grijs - gewaad op de proppen kwamen, weliswaar met een diep ingesneden hals, want de zichtbare stropdas van degelijkheid was het teken dat men niet helemaal verder durfde te gaan hetgeen trouwens snel zou gaan veranderen. Hervormde geestelijken durfden over het algemeen zacht roomkleurige "priesterkleding" aan, inclusief de mooiste stola's met de kleurrijkste en allerheiligste symbolen geborduurd of ingeweven.

Zwart of wit... wit of zwart?

Voor die keuze stond ik toen in 1983 en dan ga je pas echt erop letten hoe je collega's wijd en zijd ten tonele traden en niet te vergeten voor het aangezicht des Heren verschenen! "O ijdelheid der ijdelheden niets dan ijdelheid" zo begint de oudtestamentische prediker al kreunend zijn boek (Prediker vs 1).

Je zag collega's met hun priesterlijke albes (albe = latijn voor wit) met soms zulke verstevigde en/of gesteven stola's dat ze zelfs een deel van het achterhoofd verborgen; alsof het haast moest doen lijken op de allerhoogste heilige geestelijken in rang in de RK- of Anglicaanse kerk. En ook zag je daarnaast figuranten die zich bewust elegant en zwierig over het liturgische centrum bewogen, alsof ze er zelf stiekem van genoten (nou, u merkt het al wel... of klinkt het een beetje zuur?).

Een zwarte dan?

Maar die kan óók een vorm van ijdelheid bevatten; het is tenslotte de uitdrukking van een universitaire graad (vergelijk rechters en advocaten). Dát tenue is ingevoerd na de Franse tijd waarin door Napoleon de scheiding tussen kerk en staat was ingevoerd, hetgeen dan ook weer teruggedraaid werd door koning Willem I. Hij veranderde de vroegere naam van de Nederduits Gereformeerde Kerk in de Nederlands Hervormde Kerk en stelde de predikanten deels in dienst van de staat die zich dientengevolge ook in academische gewaden moesten kleden.

En dat kon ook wel uitvloeien tot een zekere ijdelheid van: "niemand weet het geloof zo wetenschappelijk te benaderen als wij!"

Nog een keer: wit of zwart?

Nou, dan toch maar zwart.

* Ik heb geen gestalte om me zwierig en elegant te bewegen of zoals mijn vriend Ab van der Worp het zo kernachtig uitdrukte: "ie bint zo'n stompig kereltie" (ik hoop dat hij niet bedoelde stom maar wel gedrongen gestalte).

* Mijn ouders en zeker mijn vader, hebben me nooit in een of andere beroepsrichting gedwongen, en het belangrijkste dat ik van hem tijdens de catechisatie geleerd heb is: "leer in het leven om om jezelf te lachen" (hoe bevrijden!).

Toen ik na de HLS en het agrarisch voorlichtingsschap toch voor theologie heb gekozen heeft dat hem verrast en – ik denk stiekem - ook verheugd! En bovendien, het leverde heel veel gemeenschappelijke gesprekstof op. En daarom is het in feite des te verdrietiger dat hij mijn afstuderen en dus de intrede in mijn eerste gemeente niet heeft mogen meemaken. Zijn zwarte toga was natuurlijk versleten. De nieuwe kreeg ik van mijn moeder (mij is nog nooit zozeer de maat genomen als toen door de gespecialiseerde kleermaker) als was het dat zijn profetenmantel aan mij werd doorgegeven en toevertrouwd! Immers, als er één mij duidelijk heeft gemaakt dat het geloofsleven alles met het maatschappelijk leven in vreugde, in onrecht of lijden te maken heeft, dan was hij dat wel!

En of u het geloven wilt of niet, maar al voorganger-zijnde tot en met het laatste toe dacht ik en merkte ik soms even: hij volgt mij en let op mij! Op een universiteit kun je heel veel kennis en inzicht vergaren, maar in het zaibed van Wesepe leerde ik bovendien kennis te maken met dat wat wij noemen "er is meer tussen hemel en aarde". En dat leer- en ervaringsproces begon bij jullie, mede dankzij: "de 3 wijzen" waarover (veel) later meer.

En overigens; er kwam eens een toerist op zondag in de kerk en zag zo – één – in – het zwart binnenkomen. Bij het handen geven aan het einde van de dienst zei hij: "mijn

eerste gedachte was wat een ouderwets gedoe hier, maar ... bij nader inzien viel het me toch mee".

Ds. DvD